

Tegen de wind in

Contra el viento

Ángeles Caso

Ángeles Caso is Asturiaanse, in 1959 geboren in Gijón. Haar vader was hoogleraar literatuurgeschiedenis, in het bijzonder van de achttiende eeuw, aan de Universiteit van Oviedo en werd daar in 1973 rector magnificus. Hij stimuleerde de belangstelling voor literatuur bij zijn dochter. Al op jonge leeftijd was Ángeles ervan overtuigd dat ze schrijfster zou worden, maar eerst rondde ze een studie kunstgeschiedenis af, waarna ze de kans kreeg een tv-programma te presenteren bij de Asturiaanse omroep en aansluitend bij de nationale omroep TVE. De journalistiek heeft ze nooit helemaal vaarwel gezegd, maar vanaf 1986 ging ze nadrukkelijk meer tijd besteden aan het schrijven van literatuur. Sindsdien publiceerde ze zes romans, twee biografieën (over keizerin Sissi en Giuseppe Verdi), een filmscript en vele essays.

Spaanse uitgave:

Editorial Planeta
ISBN 84-08-09599-6
2009

Nederlandse vertaling:

Dorothea ter Horst
Uitgeverij Orlando
ISBN 90-2295-978-7
2010
228 pagina's

In 1994 werd Ángeles Caso finaliste voor de Premio Planeta met de roman *El peso de las sombras*; toen moest ze de eer laten aan Nobelprijswinnaar Camilo José Cela. Voor de roman *El largo silencio* ontving zij in 2000 de Premio Fernando Lara. Met haar laatste roman, *Contra el viento*, boekte ze tot nu toe het meeste succes bij het lezerspubliek. Toch was het nogal onverwacht dat zij ditmaal de Premio Planeta 2009 verwierf, met een bedrag van 601.000 euro de 'hoogste' literaire prijs van Spanje. Onaangenaam was dat direct na de prijsuitreiking de Gallicische schrijver Xavier Alcalá dreigde met wettelijke stappen tegen Ángeles Caso en Planeta, omdat haar boek dezelfde titel draagt als de Castiliaanse uitgave van zijn roman uit 1994. Tot meer dan dreigementen kwam het niet.

Drie thema's zijn in deze beknopte roman vervlochten: de benarde situatie van immigranten, de slechte positie van vrouwen en huiselijk geweld. São, een jonge Kaapverdiaanse vrouw besluit de dagelijkse strijd om het bestaan, de armoede en ellende te ontvluchten door naar Europa te emigreren. Haar droom is daar te studeren en arts te worden, onafhankelijk te zijn. Helaas blijkt de realiteit anders: alleen de slechtstbetaalde banen zijn bereikbaar, ze wordt er een prooi van racisme, uitbuiting en mishandeling. Na enige tijd krijgt ze een relatie met een Angolees. Als zij van hem scheidt omdat hij haar mishandelt, ontvoert hij hun zoontje. Gestimuleerd door een Madrileense voor wie zij het huishouden doet, brengt São de kracht op het kind zelf terug te halen.

Met *Contra el viento* wilde Ángeles Caso onzichtbare vrouwen, de 'heldinnen van deze eeuw', een stem geven. Het is ondanks de weinig verrassende opbouw zonder meer een boeiende roman, toegankelijk en met gevoel geschreven en ondanks alle weerkerende ellende een hoopgevend verhaal. De groeiende band tussen twee vrouwen met zeer verschillende posities, een immigrante aan de onderkant van de samenleving en een Spaanse vrouw met alle kansen, is overtuigend beschreven.

De levensverhalen van een aantal naar Spanje geëmigreerde Kaapverdiaanse vrouwen, vooral dat van een jonge vrouw die Ángeles Caso in 2004 als kindermisje voor haar dochttertje aannam, inspireerden haar tot dit boek. Deze jonge vrouw, María da Conceição Monteiro Soares, staat in de roman model voor al die vrouwen uit Afrikaanse landen die de armoede en een machistische samenleving verruilen voor een onzekere toekomst in West-Europa. Haar werkelijke levensverhaal, zoals ze dat in een interview toelichtte, komt in grote lijn overeen

María da Conceição Monteiro Soares

São Nicolau, Kaapverdië

met het verhaal in *Tegen de wind in*. Haar moeder vertrok voor een beter leven van São Nicolau, een der Kaapverdische Eilanden, naar Italië en liet haar als kind achter bij een tante. Pas toen ze tien jaar oud was, ontmoette Maria da Conceição haar biologische vader. Als jonge vrouw waagde ook zij de stap om een betere toekomst te zoeken in Portugal of Spanje.

In 2004 werkte ze als verzorgster van het dochttertje van Ángeles Caso, waarna ze met haar echtgenoot, een Angolees, naar Lissabon vertrok. Daar woont ze met haar tweede echtgenoot en haar twee kinderen en heeft ze nu redelijk betaald werk, hoewel ze nog altijd heimwee naar haar geboorteland heeft. Haar grootste probleem, stelt ze zelf, was niet dat ze een arme immigrant was, armer nog dan in Kaapverdië, maar dat ze telkens weer mishandeld werd, ook door de vader van haar zoontje. Maria da Conceição heeft waardering voor Ángeles Caso en is ervan overtuigd dat haar bedoelingen integer zijn. Ze memoreert dat Caso met andere Spaanse schrijfsters daadwerkelijk actie voert tegen huiselijk geweld. Achterin *Contra el viento* bedankt Ángeles Caso de Kaapverdische vrouwen die haar hun levensverhaal vertelden en spreekt ze de hoop uit dat haar boek bijdraagt aan verlichting van de pijn en het verdriet van immigrantenvrouwen.

Tot nu toe is *Tegen de wind in* het enige in het Nederlands gepubliceerde boek van Ángeles Caso. In de vertaling zijn de toon, stijl en woordkeus uit het originele werk goed behouden.

Heleen Peeters, 2 februari 2011